1.1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОЦІНКИ ВИСНОВКІВ ОДОРОЛОГІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ[1]

Прохоров-Лукін Г. В.

Реферат. Прохоров-Лукін Г. В., судовий експерт вищого кваліфікаційного класу з тридцятирічним досвідом практичної роботи, кандидат юридичних наук, один із засновників в Україні криміналістичного дослідження транспортних засобів, вибухотехнічної експертизи та експертизи об'єктів інтелектуальної власності, пропонує методичні рекомендації з оцінки висновків судових одорологічних (ольфакторних) експертиз. Видання обсягом 82 сторінки вийшло 2025 року у Видавника Назарова О. А. як додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань у юридичній практиці». Мету роботи автор визначає як удосконалення практики аналізу та використання висновків одорологічних експертиз у кримінальних провадженнях під час судового розгляду. Рекомендації ґрунтуються на сучасній експертній і судовій практиці. У виданні розглянуто основні аспекти оцінки достовірності та наукової обґрунтованості одорологічних експертиз, зокрема методики відбору, консервації та аналізу запахових слідів, а також критерії оцінки їхньої доказової цінності. Окрему увагу приділено причинам типових помилок, яких припускаються під час збирання слідів запаху та проведення таких експертиз. Як випливає з назви та авторської анотації, рекомендації зосереджено не на техніці лабораторного дослідження, а на критичній перевірці вже отриманого висновку експерта учасниками процесу, які мають оцінити його як доказ. Видання адресовано судовим експертам, слідчим, прокурорам і суддям, що беруть участь у кримінальному провадженні, а також ученим-одорологам, правоохоронцям і студентам закладів вищої освіти.

Ключові слова: одорологічна експертиза, ольфакторна експертиза, запахові сліди, оцінка висновку експерта, доказова цінність, кримінальне провадження, методичні рекомендації, експертні помилки.

Methodological Recommendations for Evaluating the Conclusions of Odorological Examinations

Prokhorov-Lukin H. V.

Abstract. Conclusions of forensic odorological (olfactory) examinations are used as evidence in criminal proceedings, and their reliability has to be assessed by the parties and the court. These methodological recommendations by Prokhorov-Lukin H. V., a forensic expert of the highest qualification class with thirty years of practice, Candidate of Legal Sciences and one of the founders in Ukraine of forensic vehicle examination, explosives examination and intellectual property examination, were published in 2025 by the publisher Nazarov O. A. (82 pages) as a supplement to the electronic journal Forensic Psychological Examination. The Use of the Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice. The author aims to improve the analysis and use of conclusions of forensic odorological examinations in criminal cases at trial. Drawing on current expert and judicial practice, the recommendations address the assessment of the reliability and scientific validity of odorological examinations, including

methods of collecting, preserving and analysing scent traces, and criteria for assessing their evidential value. Particular attention is paid to the causes of typical errors in collecting scent traces and in conducting such examinations. The publication is oriented towards critical review of expert conclusions by participants in proceedings. It is addressed to forensic experts, investigators, prosecutors and judges involved in criminal proceedings, as well as to odorologists, law enforcement officers and university students.

Keywords: forensic odorology, olfactory examination, scent traces, evaluation of expert opinion, evidential value, criminal proceedings, methodological recommendations, expert errors.

Першоджерело: *Прохоров-Лукін Г. В. Методичні рекомендації з оцінки висновків одорологічних експертиз. Київ : Видавник Назаров О. А., 2025. 82 с. (Додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці»).*[1] *Реферат оприлюднено в журналі 06.05.2025.*

References

1. Prokhorov-Lukin H. V. Metodychni rekomendatsii z otsinky vysnovkiv odorolohichnykh ekspertyz [Methodological Recommendations for Evaluating the Conclusions of Odorological Examinations] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 3 (57). URL: https://expertize-journal.org.ua/forensics-studiia-prokhorova-lukina-hv-m-kyiv-ukraina/15247-prokhorov-lukin-g-v-metodichni-rekomendatsiji-z-otsinki-visnovkiv-odorologichnikh-ekspertiz-g-v-prokhorov-lukin-k-vidavnik-nazarov-o-a-2025-74-s (onovlena versiia vid 07.05.2025). [in Ukrainian].